

ἑκδόται
δὲς τοῦ μηνος.
Τιμὴ ἑτησία
δραχ. 10.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

Ἔτος τρίτον
Β'. ἔκμ.

Τ Ω Ν

ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

(ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΚΑΤΑ ΒΑΣΙΛ. ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΟΜΕΝΗ ΥΠΟ Α. ΑΝΣΕΛΜΟΥ.)

Ἄριθ. 18.

1838.

(Σεπτεμβρίου.)

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ. Ἔρως παιδείας. — ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ. — ΖΩΟΛΟΓΙΑ. Περὶ μακροζωίας. —
Περὶ θηριοτροφείων. — ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΑ. Τὸ Οὐσεούιον (ἔρος τῆς Νεαπολεως).
— ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ. Περὶ πτωχῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν. —

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Ἔρως παιδείας.

Ἴσως ἐπειδὴ τὰ ἀγαθὰ τῆς παιδείας δὲν εἶναι δαπανηρὰ ὅσον αἱ ἄλλαι
τῆς ζωῆς ἀπολαύσεις, ὀλίγοι μεταξὺ τῶν πλουσίων καὶ εὐγενῶν ἐξέχουσι
κατὰ τὴν φιλολογίαν ἢ τὰς ἐπιστήμας· καὶ ὅμως εἰς αὐτοὺς μάλιστα ἡ
τύχη ἔδωκε κενὸν καὶ τρόπον νὰ αὐξήσωσι τὰς ιδέας των, ἐν ᾧ οἱ ἐν-
δεεῖς καὶ ἄποροι μάλιστα δύνανται νὰ ἀφιερῶσιν εἰς τὴν σπουδὴν μικρὸν
μέρος τῆς ἡμέρας, τὴν ὑποίαν δαπανῶσιν εἰς τὰς βιομηχανικὰς ἐργασίας
των πρὸς πορισμὸν τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου.

Ἐγόμεν βέβαια παραδείγματα πολλῶν, οἱ ὁποῖοι κατήντησαν μεγάλοι
καὶ διάσημοι εἰς τὴν σοφίαν μεταξὺ μυρίων δυσκολιῶν καὶ ἐν παρόδῳ
μάλιστα ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν παιδείαν· ἀλλ' ἡ τέχνη, ἔλεγεν ὁ περί-
φημος Μιχαὴλ Ἄγγελος, εἶναι ζηλότυπος καὶ ζητεῖ τὸν ἄνθρωπον ὀλο-
κληρον *l' arte é geloso, vuol l' huommo tutto intiero*. Διὰ τοῦτο
πολλοὶ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων ἀπηλλάχθησαν ἀπὸ τὰς φροντίδας καὶ
τοὺς περισπασμοὺς τῆς διαχειρίσεως τοῦ πατρικοῦ τῶν πλούτου ἐπιθυ-
μοῦντες νὰ ἐκδοθῶσιν ὀλοκληρῶς εἰς τὴν μελέτην, καθὼς ὁ Κράτης, ὁ Θα-
λῆς, ὁ Δημόκριτος, ὁ Ἀναξαγόρας κτλ.

Ἄν ἐνθυμηθῶμεν ὅτι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἔπρεπε νὰ ὑπύχωσιν
εἰς μακρυνοὺς τόπους ὅσοι ἤθελον νὰ ἀποκτήσωσι γνώσεις, θέλομεν κατα-

λάβει ότι ἄσπιν σχεδὸν ἀναγκασμένοι πρὶν ἀναχωρήσωσιν ἢ νὰ ἀποτινάξωσι παντελῶς τὸ βᾶρος τῆς περιουσίας των, ἢ νὰ τὴν ἐμπιστεύωσιν εἰς ἐπιτρόπους, οἱ ὅποιοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν καταναλίσκουσιν εἰς ἰδίας των ὠφελείας, καθὼς συνέβη εἰς τὸν Δημοσθένην.

Διὰ τοῦτο ὁ Βαῦλος λέγει περὶ τοῦ πατρὸς τῆς φυτικῆς φιλοσοφίας Δημοκρίτου, ὅτι κυριευόμενος ἀπὸ ἀκράτητον περιηγήσεων ἔξωτα ἀνεχώρησεν εἰς τὰ ἐνδύτατα τῆς Ἰνδίας διὰ νὰ ζητήσῃ πλῆθυν ἐπιστημονικὸν καταφρονῶν τὸν ὕλικόν, τὸν ὁποῖον ἀφῆκεν εἰς τὴν οἰκίαν του.

Καὶ ὁ Ἀναξαγόρας δὲ, ὅστις δὲν ἐμακρύνθη τόσον πολὺ, ἀπεφάσισεν ὁμοίως νὰ στερηθῇ τὰ κτήματά του· ὁ διδάσκαλος δὲ οὗτος τοῦ Σωκράτους καὶ Εὐριπίδου, φίλος δὲ τοῦ Περικλέους καταγόμενος ἀπὸ Πιουσίαν καὶ εὐγενῆ οἰκογένειαν τῶν Κλαζομένων τῆς Ἰωνίας εἰκοσαετῆς ἤδη τὴν ἡλικίαν ἦλθε χάριν φιλομαθείας εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου κατήνησε νὰ πορίζηται τὰ πρὸς ζωάρκειαν ἀπὸ μόνῃν τὴν διδασκαλίαν· ὁ δὲ Κικέρων ἀναφέρει τὸν φιλόσοφον τοῦτον ὁμοῦ μὲ τὸν Πυθαγόραν καὶ Δημοκρίτον ὡς ὀλιγορήσαντας ὄχι μόνον τὸν πλοῦτον, ἀλλὰ καὶ τὰς πολιτικὰς ἀρχάς, εἰς τὰς ὁποίας ὄντες ἀξιοὶ καὶ εὐπατρίδαι ἐμελλον νὰ προχωρήσωσι· τοῦτο δὲ ἔπραξαν διὰ τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν γλυκύτητα αὐτῆν τῆς ἐπιστήμης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν ἔχομεν ἡδονικώτερον ἄλλο πρᾶγμα οἱ ἄνθρωποι. *Propter tranquillitatem et propter ipsius scientiæ suavitatem, qua nihil est hominibus jucundius. (De Oratore, libr. III.)*

Τὴν μαρτυρίαν δὲ ταύτην δίδει ἄνθρωπος, ὅστις ἐγένεθη ὁμοίως τὴν ἡδονὴν καὶ τῆς πολιτικῆς δυνάμεως καὶ τῆς φιλοσοφίας.

Ἀλλὰ πρὸ ὀλίγων μόνον ἐτῶν καὶ ὁ περίφημος ποιητὴς τῆς Ἰταλίας Κόμης Ἀλφιέρης παρέδωκεν εἰς τὴν ἀδελφῆν του ὅλα του τὰ κτήματα διὰ νὰ μὴ ἀπασχοληθῇ ἀπὸ τὰς ποιητικὰς μελέτας του ἐνασχολούμενος εἰς τὴν οἰκονομίαν των.

Ὁ δὲ Ἀλφέρης Νικηφόρος γεννημένος ἀπὸ βασιλικὴν οἰκογένειαν τῆς Ῥωσσίας κατὰ τὴν 15 ἑκατονταετηρίδα ἐστάλῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν συστημένος εἰς μεγαλέμπορον τινα ἔχοντα σχέσεις μὲ τὴν Ῥωσσίαν διὰ νὰ ἐκπαιδευθῇ εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Οὐζωνίας, τοῦ ὁποίου τελειώσας τὰ μαθήματα ἐχειροτονήθη ἱερεὺς κ. τ. λ. Ὀλίγους δὲ χρόνους ὕστερον ἢ πατρίς του περιέπεσεν εἰς μεγάλας στάσεις καὶ ὁ θρόνος τοῦ προγόνου του ἐκυριεύθη (1613) ἀπὸ τὸν Μ.γαῖηλ Φεδερόβικην Ῥωμάνωφ υἱὸν πατριάρχου τινὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὥστε ἐν ᾧ ἡ ἐκκλησίαι ἐλάβεν

εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς τὸν γνήσιον κληρονόμον βασιλείας, ἔλαβε καὶ ἡ βασιλεία μονάρχην ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν· ἀλλ' ἡ τοραχὴ δὲν ἔπαυσε, καὶ ὁ Νικηφόρος προσεκλήθη δις νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν Ῥωσσίαν διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τῆς διαδοχῆς του τὰ δίκαια μὲ τὴν βοθητιαν ἰσχυρὰς τινος φατρία· ἀλλ' αὐτὸς πρόκρινε τὴν ἡσυχίαν τῆς παρούσης του καταστάσεως ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὴν ματαίαν δόξαν τῆς βασιλικῆς ἀξίας. Νυμφευθεὶς δὲ μετὰ ταῦτα εἰς πόλιν τινὰ τῆς Ἀγγλίας Οὐόλεϋ (Woley in Huntingtongshire) ἐτεκνοποίησεν· ἐμελλον ὁμως νὰ ὑποφέρῃ καὶ ἐκεῖ εἰς τὸν μέγαν κλύδωνα τοῦ ἐμφυλίου πολέμου· ἐπειδὴ ἐπικρατήσαντος τοῦ δημοκρατικῆς συστήματος, ἐστερήθη τὸν μόνον πόρον, τὸν ὁποῖον εἶχε, καὶ περιεφέρετο μὲ τὴν γυναῖκα καὶ τὰ τέκνα του ζητῶν ἄσυλον· ἀλλὰ δὲν ἐδυνήθη νὰ κατασθῇ πρὸ τῆς ἀποκτασάσεως τῶν πολιτικῶν πραγμάτων. Ἢδη δὲ προβεβηκὼς τὴν ἡλικίαν καὶ ἀδύνατος ἀρῆκε τὴν φροντίδα τῆς ἐνορίας του εἰς ἐπίτροπον καὶ ἀνεχώρησεν εἰς τὴν οἰκίαν ἐνὸς τῶν υἱῶν του διατρίβοντας εἰς ἄλλην πόλιν, ὅπου ἔζησεν ἄγνωστος βέβαια, ἀλλ' ὄχι δυστυχῆς· ὅτε δὲ ἀπέθανε, τὰ παράδοξα τοῦ βίου του συμβεβηκότα λησμονήθησεν τίσιν ἀπὸ ὅλων τὸν κόσμον, ὥστε κανεὶς δὲν ἀναφέρει τὴν ἐποχὴν τοῦ θανάτου του!

Ἡ φιλολογία δὲν ὠφελήθη βέβαια ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον τοῦτον· ἀλλ' ἂν ἡ ἐγκράτεια τῶν παθῶν καὶ ἡ συφροσύνη χαρακτηρίζωσι τοὺς ἀληθεῖς τῆς παιδείας λάτρεις, πρέπει νὰ θεωρῆται ὄχι ὡς μέτριος φιλόσοφος.

Εὐρίσκομεν ὁμως πολλοὺς βασιλεῖς, οἱ ὅποιοι καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου ἐπεμελοῦντο τὴν φιλολογίαν καὶ τὰς ἐπιστήμας, παρεμβάλλοντες τὰς ἀσχολίας τῆς σπουδῆς εἰς τὰς φροντίδας τῆς κυβερνήσεως.

Τοιοῦτος δὲ ἦτο ὁ Μάρκος Αὐρήλιος αὐτοκράτωρ τῶν Ῥωμαίων, ὅστις μετὰ τὸ ὀλίγων ἐλαττωμάτων εἶχε τόσας ἀρετάς, ὅσαι σπανίως εὐρέθησαν ὁμοῦ εἰς ἰδιώτην ἢ πολιτικὸν ἄνθρωπον· ἐπειδὴ ἀναγορευθεὶς μονάρχης τοῦ κόσμου διέμεινε πάντοτε φιλόσοφος κατὰ τὸν χαρακτῆρα, ὁποῖος πρότερον ἐγνωρίζετο. Ἴσως δὲ φανῇ σχολαστικὸν κατὰ τὰς προλήψεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν, ὅτι ἤδη ἐξηκονταετῆς ἠκολούθει μαθήματα φιλοσοφίας, καθὼς ὁ νέος ἡμῶν καὶ φιλόλαος βασιλεὺς· ἀλλὰ πολλοὶ μονάρχαι μετεχειρίσθησαν τόσον κακὰ τὸν καιρὸν, ὥστε παρηγορεῖται τις βλέπων τὸν ἀγαθὸν τοῦτον αὐτοκράτορα ἀποδημοῦντα μετὰ τοὺς θριάμβους εἰς τὴν μητέρα τῆς φιλοσοφίας, τῶν γραμμάτων, τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ἐλευθερίας, τὰς ὑποζύγους μὲν, ἀλλ' εἰσέτι διασήμους Ἀθήνας, ἐξετάζοντα τὰ τρό-

παια τῆς δόξης των, εἰσχωροῦντα εἰς τὰς θρησκευτικὰς λιτανείας καὶ τελετάς, ἀνεγείροντα καὶ πλουτίζοντα τὰ σχολεῖα, τιμῶντα καὶ βραβεύοντα τοὺς διδασκάλους, καὶ ἐπιχειροῦντα ἐν ἐνὶ λόγῳ τὰ πάντα διὰ τὰ ἀναδείξῃ πάλιν αὐτὰς μητρόπολιν τοῦ πεφωτισμένου κόσμου! Ὁ Μάρκος Ἀντώνιος συγέγραψε πολλὰ βιβλία, ἀλλ' ἐν μόνον αἱ ἠθικαὶ καὶ φιλοσοφικαὶ αὐτοῦ μελέται, τὰ εἰς ἑαυτὸν, συντεθειμένοι εἰς Ἑλληνικὴν γλῶσσαν διεσώθησαν ὡς ἡμᾶς. Πόσον εὐτυχεῖς ἦσαν οἱ λαοὶ, συνειθίζε να λέγειν κατὰ τὸν Πλάτωνα, ἂν οἱ φιλόσοφοι ἦσαν βασιλεῖς των, ἢ οἱ βασιλεῖς των φιλόσοφοι! Ἀλλ' αὐτὸς ὁ μακάριος ἦτο ἔμφυγον παραδείγμα τῆς ἀληθοῦς ταύτης καὶ σοφῆς γνώμης· ἐπειδὴ ἐράνη πάντοτε ἄγρυπνος εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἐξωτερικῶν πραγμάτων, ἄξιος εἰς τὴν εἰρήνην ὁμοίως καὶ εἰς τὸν πόλεμον, δεινὸς δὲ ἐξίσου καὶ εἰς τὴν θεωρίαν καὶ εἰς τὴν πράξιν.

Ὁ δὲ αὐτοκράτωρ Ἰουλιανὸς μετὰ ταῦτα, ἂν καὶ ὑπερέβαινε ἴσως τὸν Μάρκον Αὐρήλιον κατὰ τὴν παιδείαν καὶ πολλὰ ἄλλα πλεονεκτήματα φυσικὰ, δὲν παριστάνει ὅμως τὴν εἰκόνα τῆς φιλοσοφίας ἐπὶ τοῦ θρόνου· ἐπειδὴ δὲν εἶχεν οὔτε τὴν εὐκρίνειαν, τὴν ἀπλότητα καὶ φιλαλήθειαν τοῦ προκατόχου του. οὔτε τὴν ὀξυδέρκειαν καὶ καθαρότητα τοῦ νοῦ, ἧτις ἐλείπον χαρμηλῆριζεν· ἀπέδειξε δὲ ἐξ ἐναντίας εἰς πολλὰς περιστάσεις ὅτι ἐκυριεύετο ἀπὸ προλήψεως καὶ τυφλὰ πάθη. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς μόλις βασιλεύσας ἐν καὶ ἡμισυ ἔτος ἐράνη μέγας εὐθύς μονάρχης καὶ ἐγκρατῆς πολλῶν ἀρετῶν ἄνθρωπος· ἐπειδὴ ἡ μὲν πραότης του ἰσοξόρει μετὰ τὴν ἀνδρίαν, διὰ δὲ τῆς δυνάμεως τοῦ παραδείγματός του ἐπολέμησε τὴν αὐξάνουσαν ἀσωτίαν καὶ κατέλυσε πολλὰ ἔθνη τῆς αὐτοκρατορικῆς αὐλῆς, τὰ ὅποια ἐθεώρει ὡς ἀρομαῖς ἀναλωμάτων καὶ θη' ὑπρεποῦς διαίτης· ἐνησχολεῖτο δὲ εἰς τὴν μελέτην κατ' ἰδίαν, καὶ ἀνεγίνωσκε καὶ ἔγραφε ἀπὸ τὸ τέλος τῆς νυκτὸς ἕως τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας καὶ εἰς ἐκστρατεῖαν εὐρισκόμενος· ἀφῆκε δὲ καὶ αὐτὸς τινὰ συγγράμματα, ὅλα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν, ἧτις ἦτο τότε ἡ καθομιλουμένη τῆς αὐλῆς γλῶσσα.

Κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους χρόνους, ἀλλ' εἰς ἐποχὴν βαθέος σκότους καὶ παχυλῆς ἀμαθείας, βέπομεν τὸν μέγαν Κάρολον ζηλωτὴν τῆς φιλολογίας, ἐν ᾧ μόλις ἦσαν ὀλίγοι τινὲς καθ' ὅλην τὴν ἐπικράτειαν προσέχοντες εἰς τὴν παιδείαν· ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς πολεμῶν ἀκαταπαύστως συνειθίζε να μεταχειρίζεται ὅλας τὰς στιγμὰς τῆς εὐκαιρίας του εἰς τὴν γραφὴν ἢ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τῶν πεπικιδευμένων τὴν ὁμιλίαν. Προστάτευε δὲ μεγαλο-

πρεπῶς τοὺς διδασκάλους, καὶ ἤκουσεν ὅλα τὰ σχεῖλια, ὅσα ὑπεβλήθησαν εἰς αὐτὸν πρὸς ἐξάπλωσιν τῆς παιδείας· ὅθεν τὸ πανεπιστήμιον τῶν Παρισίων ἐκβήκεν ἀπὸ σχολεῖον, τὸ ὅποῖον αὐτὸς εἶχε συστημένον ἐντὸς τῶν ἀνακτόρων του.

Ἐν ᾧ δὲ τὰ γράμματα ἀμελημένα εἰς τὰς αὐλὰς καὶ εἰς ὅλην τὴν κοινωσίαν προστατεύοντο κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τὸν μέγαν Κάρολον εἰς τὴν Εὐρώπην, ὁ περίφημος Χαροῦμ ἀλ Ρασιδ' (εἶτε δίκαιος) ποιητῆς ἐν ταύτῳ καὶ φιλολόγος καὶ ἐπιστήμων ἀναψε τὰ φῶτα τῆς παιδείας εἰς τὴν Ἀσίαν· ἐπειδὴ τότε οἱ Ἄραβες ὑπερέβαινον τοὺς Χριστιανούς εἰς τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας. Οἱ δύο δὲ μεγάλοι οὗτοι καὶ ἐνδοξοὶ μονάρχαι ὡς προωρισμένοι, οὕτως εἶπεῖν, να ἐκβάλωσι τὰ ἔθνη ἀπὸ τῆς ἀμαθείας τὴν βαρβαρότητα εἶχον ἐπιστολικὴν πρὸς ἀλλήλους ἀνταπόκρισιν, καὶ ᾗδη κατὰ τὸ 807 ἔφασε πρέσβυς τοῦ Καλίφη εἰς τὴν Γαλλίαν φέρων πρὸς τὸν αὐτοκράτορα διάφορα δῶρα μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν, πρῶτον μὲν μία κλεψύδρα (*) εἶτε ὑδραυλικὸν ὠρολόγιον, τὸ ὅποῖον ἐκίνησε πολὺν θαυμασμόν καὶ ἀπίστευτον περιέργειαν ὡς ἐξαιρετον μηχανικῆς σοφίας τεχνουργημα καὶ πρωτοφανὲς εἰς τὴν Εὐρώπην, δευτέρον δὲ ζατρίκια, τῶν ὁποίων τινὰ φυλάττονται μέχρι τῆς σήμερον εἰς τὴν βασιλικὴν βιβλιοθήκην τῶν Παρισίων.

Μεταξὺ δὲ τῶν βασιλείων τῆς Ἀγγλίας διέπρεψε μάλιστα κατὰ τὴν φιλομάθειαν ὁ Ἀλφρέδος· ἐπειδὴ ἂν καὶ εἰς τὴν παιδικὴν του ἡλικίαν ἔμεινε ἀπαίδευτος διὰ τὴν σπάνιν τῶν διδασκάλων καὶ τῶν βιβλίων κατ' ἐκείνην τοῦ χρόνου τὴν περίοδον, διήνησε δὲ ὅλην τὴν νεανικὴν ὡς στρατιώτης καὶ ἠγωνίσθη εἰς πεντήκοντα τοῦλάχιστον μάχας καὶ ἔπασχε πάντοτε κατὰ τὸ σῶμα, ἐνησχολήθη ὅμως ἔπειτα μετ' ἀπίστευτον ζήλον

(*) Ἐνταῦθα ἂς μᾶς συγγωρηθῇ να σημειώσωμεν ὅτι νέος τις Πελοποννήσιος κατασκεύασεν ἐσχάτως ὑδραυλικὸν τοιοῦτον ὠρολόγιον, το ὅποιον δεικνύει τὰ ὄρας μετ' ὀλίγον χρόνον· κινουμένους ἀπὸ πεσσιπτα ὕδατος προσδιορισμένην, καθὼς ἡ ἄμμος εἰς τὰ χρονόμετρα τῶν ναυτικῶν. Ὅθεν ὁ φύλομοςος ἡμῶν Βασιλεὺς, ὅστις αὐτὸς μῆτος εἰς τὰ καλὰ καὶ ἐνεργητικὸς πρὸς τὴν παιδείαν ἐγγράει ἕσα δύνανται να τὴν προσέξωσι, καὶ τὴν δημοσίαν βιβλιοθήκην γεννάως πλουτίζει καὶ μετ' ὀλίγον μαθηματικῶν καὶ φυσικῶν ὀργάνων φιλιθωρεῖ τὸ πανεπιστήμιον καὶ τεχνικὰ καταστήματα βαθυδὸν ἀνεγείρει καὶ νέους παμπόλους βαθεῖ γενναίως καὶ ἐντὸς καὶ ἔξω τῆς Ἑλλάδος ἐκπαιθεομένους διὰ να συνεργήσωσιν ὁμοθυμαδὸν ἐν κλιρῳ εἰς τὸν φωτισμὸν καὶ τὴν δόξαν τῆς πατρίδος των, προθυμῆθη καὶ τὴν πρώην μηχανικὴν εὐφυίαν τοῦ αὐτοδιδάκτου τούτου νέου να ἐπαγγέλλῃ, διορίσας αὐτὸν ὑπότροφον εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις γυμνάσιον.

εις τὴν σπουδὴν, καὶ εὐδοκίμησεν εἰς τὰ φιλολογικὰ ἔργα, χωρὶς νὰ παραμελήσῃ τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ καθήκοντα, ὅτε ἐβασίλευσε. Τοῦτο δὲ κατῴρθωσεν οἰκονομῶν μέχρι φειδωλίας τὸν καιρὸν, ὅσον ἄφινον εἰς αὐτὸν αἱ ἀκνωθῶδεις φροντίδες τῆς δημοσίου ὑπηρεσίας. Ἐπειδὴ δὲ οἱ τότε ἄνθρωποι δὲν εἶχον μέτρον τοῦ χρόνου, οὔτε ἦσαν ἔτι ἐφειρημένα τὰ τόσον κοινὰ εἰς ἡμᾶς ὠρολόγια, ὁ Ἀλφρέδης διέταξε τὸν ἱερέα του νὰ κηροχυτήσῃ ἐξ λαμπάδας, αἱ ὁποῖαι εἶχον δώδεκα δακτύλων μῆκος καὶ ἕκαιον εἰς 24 ὥρας, ὡσεὶ κατὰ τοῦτον τὸν ἀπλοῦν τρόπον ἐδύνατο εὐκόλως νὰ ἀριθμῇ τὰς φεγούσας ὥρας! ἀλλὰ παρατήρησας ὅτι τὸ κηρίον ἐτίκτετο (ἀνέλυεν) ἀνίσως διὰ τὸν ἀνεμὸν, ὅστις εἰσῆρχετο ἀπὸ τὰς θύρας τὰ παράθυρα, τὰς σχισμὰς τῶν τοίχων καὶ τὸ ἐλαφρὸν σκέπασμα τῶν σκηνῶν εἰς τὰ στρατόπεδα, ἐζήτησε νὰ κατασκευάσωσιν ἀπὸ ξύλα καὶ κέρατα φανάρια, τετραγώνους δηλ. θήκας, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔβαλε τὰς λαμπάδας, ὥστε τὸ μὲν ξύλον ἐπέτρεπε τὸν μεταλλοῦ, τὰ δὲ κέρατα χωρισμένα εἰς λεπτοτάτας καὶ διαρχνεῖς λεπίδας ἐχρησίμευον ὡς ὕαλος.

Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ὁ Ἰάκωβος πρῶτος βασιλεὺς τῆς Σκωτίας, διὰ τὴν Λατινικὴν καὶ Ἑλληνικὴν φιλολογίαν του· ὅθεν τὰ ἔγγραφα καὶ ἄλλα ποιήματα, τὰ ὁποῖα ἀρῆκεν εἰς Σκωτικὴν διάλεκτον, ἔβελγον ὅλας τὰς τάξεις τῶν συμπατριωτῶν του εἰς πολλοὺς αἰῶνας κατὰ συνέχειαν, καὶ εἰς αὐτὰ μάλιστα ἀποδίδεται ἡ γενικὴ εἰς τὴν πύησιν εὐαισθησία, ἥτις διακρίνει ἕκτοτε τοὺς χωρικοὺς τοῖς Σκωτίας· αὐτὸς δὲ ὁμοίως εἰσῆγαγε καὶ τὴν μουσικὴν εἰς τὴν πατρίδα του, ἐπειδὴ λέγεται ὅτι ἔκρουεν ὡς 8 ὄργανα, ἐξεῖχε δὲ μάλιστα εἰς τὴν χάρπαν.

Ἀλλὰ καὶ ἡ Ἐλισάβετ βασιλισσα καὶ αὐτὴ τῆς Ἀγγλίας ἐτιμήθη διὰ τὴν παιδείαν της, ἐπειδὴ μετέφρασεν εἰς τὴν γλῶσσάν της τὰς φιλολογικὰς παραμυθίας τοῦ Βοεθίου· καὶ ὁ Ἀλφόνσος δὲ Χ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας εὐδοκίμησεν ὡς πεπαιδευμένος· ὅθεν ἡ Ἰσπανία χρεωστέε εἰς αὐτὸν ὄχι μόνον τὴν ἀρχαιοτάτην ἱστορίαν της, καὶ τὴν μετάφρασιν τῶν θείων γραφῶν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ πρώτου πανεπιστημίου, τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης εἰς τὰ δημόσια ἔγγραφα καὶ τὴν ἔκδοσιν θαυμασίου κώδικος νόμων· ἡ δὲ ἐπιστήμη παρέλαβεν ἀπὸ τὸν Ἀλφόνσον τὸν πρῶτον ἀστρονομικὸν πίνακα, ὅστις ἐφάνη μετὰ τὸν ἀλμαγέσσην τοῦ Πτολεμαίου, καὶ ἐχρησίμευσεν ἕως τὸν 16 αἰῶνα.

Ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναφέρωμεν ὡς ἐπισφράγισμα τοῦ λόγου τὸν Φριδερίκον τῆς Πρωσσίας, τὴν Χριστιανὴν τῆς Σουηκίας, τὸν Λουδοβίκον τῆς Γαλλίας,

καὶ παμπόλλους ἄλλους βασιλεῖς, οἱ ὅποιοι ἐτίμησαν τὴν παιδείαν μὲ τὸ ἴδιον αὐτῶν παράδειγμα κατὰ τοὺς δύο τελευταίους αἰῶνας· ἀλλ' ἀρκοῦσιν ὅσα εἶπαμεν πρὸς ἀπόδειξιν τοῦ προκειμένου.

Ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς δὲ ἀξίους μάλιστα ἀγάπης καὶ εὐγνωμοσύνης ἀπὸ τοῦ ἐθεώρησεν ἡ ἱστορία ὄχι τοὺς πολεμικοὺς, οὔτε τοὺς νυμφόβτας, διότι ὁ μὲν πόλεμος ὑπάρχει μάλιστα τῆς ἀνθρωπότητος, οἱ δὲ νόμοι φαίνονται ὡς σκελετὸν, τρόπον τινὰ, τῆς κοινωνίας, τὸ ὅποιον ἀπὸ τὸν ἠθικὸν χαρακτῆρα τοῦ λαοῦ μόνον ἐμψυχούται· ἀλλὰ τοὺς προστάτας τῆς παιδείας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν μάλιστα γεννᾶται ὁ ἠθικὸς οὗτος χαρακτῆρ. Ὅθεν ὁ Σεβαστὸς ἡμῶν Βασιλεὺς συστήσας τόσα ἐκπαιδευτικὰ καταστήματα, καὶ δίδων αὐτοῖς τὸ παράδειγμα τῆς φιλομαθείας ἐν μέσῳ τῶν πολιτικῶν του περισπασμῶν εὐεργέτησε πλειότερον τὸ ἔθνος παρὸ μὲ καλοὺς νόμους· ἐπειδὴ ἡ παιδεία μόνη ἀσφαλίξει τοὺς σωτηριώδεις θεσμοὺς καὶ καθιστᾷ τοὺς ἀνθρώπους τοιούτους ὥστε νὰ ὠφελῶνται ἀπὸ αὐτοῦ. (2.)

ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΖΩΟΛΟΓΙΑ.

Περί μακροζωίας.

Ὁ Χούφλανδ εἰς τὸ περὶ μακροζωότητος σύγγραμμά του ἐπιφέρει ὡς συμπέρασμα τῶν ιδεῶν του, ὅτι ὁ ἄνθρωπος γεννᾶται μὲ ὄργανισμὸν, ὅστις τῷ συγχωρεῖ νὰ ζήσῃ ὡς δύο αἰῶνας. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι τὸ ζῶον ζῆ ὀκτὼ φορὰς τόσον καιρὸν, ὅσον χρειάζεται εἰς τὸ ν' αὐξήσῃ καθ' ὅλας τὰς διαμέτρους· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος μόνον περὶ τὰ 25 ἔτη φθάνει τὴν φυσικὴν του ἐντέλειαν· ἄρα κατὰ τὸν συλλογισμὸν τοῦ Χούφλανδ δύναται νὰ ζήσῃ διακοσίους χρόνους. Ἡ ἰδέα δὲ αὕτη ἐπικυροῦται ἀπὸ πολλὰ παραδείγματα.

Κατὰ τὸ 1670 ὁ Ἑβραῖκος Jenkins ἀπέθανεν 169 ἐτῶν εἰς τὸ ἴδρυμα, ἐπαρχίαν τῆς Ἀγγλίας.

Κατὰ τὸ 1815 ὁ Ἰωάννης Β. βὲν Πάλλωνδς ἐτελείωσε τὸ στάδιον τῆς ζωῆς του 175 ἐτῶν ἀφείς υἱοῦ· ἔχοντας καὶ αὐτοὺς ἐπέκεινα τῶν 100 ἐτῶν ἡλικίαν.

Κατὰ τὸ 1797 ἀπέθανεν εἰς τὴν Νορβηγίαν πλησίον τοῦ Berged ὁ Ἰωσήφ Σουβέριγγτων ἐτῶν 160, ἀφοῦ ἐχρημάτισε δήμαρχος πολλῶν· ὁ μεγαλύτερος δὲ υἱὸς του ἦτο 105 ἐτῶν, ὁ δὲ νεώτερος 9!

Το παραδοξότατον δὲ μακροζωίας παράδειγμα, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἶναι αἰθιοπός τιος, ὅστις ἔζησε 210 ἔτη. Ἄλλ' εἰς τὴν Εὐρώπῃν ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἔφθασε ποτὲ αὐτὰ τὰ ὄρια. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Σουηδίαν, Νορβηγίαν καὶ Δαννίαν εὐρίσκονται τὰ πλειότερα μακροζωίας παραδείγματα· ὁ Θωμᾶς Πάρρς ἀπέθανεν 152 ἐτῶν· ὁ Ἔσσιγαμ ἀπὸ Cognouailles 144· ὁ Δαννιμαρκέζος Δράκεμπεργ ἀπὸ ἔβενε 15 ἔτη αἰγμάλωτος εἰς τὴν Τουρκίαν, καὶ ὑπερέτησεν ὡς ναύτης 9 ἔτη, ἀπέθανε κατὰ τὸ 1772 ἡλικίας 146 ἐτῶν. Εἰς δὲ τὴν Γαλλίαν ὡς μακροβιότατος ἐθεωρήθη ὁ ἀποθανὼν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀπόμαχος εἰς ἡλικίαν 125· ἡ Ἰταλία, ἡ Ἰσπανία, ἡ Γερμανία, ἡ Πορτογαλλία καὶ ἡ Ἑλβετία δὲν ἔχουσι τὸ πλεονέκτημα τῆς μακροβιότητος πλειότερον παρά τὴν Γαλλίαν.

Τὰ παραδείγματα, ὅσα ἀναφέρομεν, πιθανοποιοῦσι τὰ λεγόμενα εἰς τὴν Ἱεράν γραφήν, ὅτι δηλ. ὁ Ἀβραάμ ἔζησεν 165 ἔτη, ὁ Ἰσαὰκ 180, ὁ Ἰωσήφ 110, ὁ Μωϋσῆς 120· παρεπονεῖτο δὲ ὁ τελευταῖος οὗτος ὅτι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ ἡζωῆ δὲν διήμκει ἐπέκεινα τῶν 80 ἐτῶν. Περὶ δὲ τῶν παλαιῶν πατριαρχῶν ἂν ἀκολουθήσωμεν τὴν δόξαν τῶν σοφῶν ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐκλαμβάνουσι τὸ ἔτος ὡς συγκείμενον ἀπὸ 3 μόνον μῆνας, τὰ 900 ἔτη τοῦ Μαθουσαλα καταντῶσιν εἰς 225. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ἡ λιτότης τὰ ἀπλᾶ ἦθη, καὶ ἡ νομαδικὴ ζωὴ τῶν παλαιῶν ἀνθρώπων συνήργουν πολὺ εἰς τὴν μακροβιότητά των. Ἄν ἀμφιβάλλωμεν κατὰ τοῦτο, ἦτο ἀρκετὸν νὰ ἐνθυμηθῶμεν πόσον οἱ σημερινοὶ ἐρημίζονται καὶ ἀσκηταὶ γίνονται μακρόβιοι· ὁ ἅγιος Ἀντώνιος ἔζησεν 114 ἔτη, ὁ δὲ ἅγιος Ἀναστάσιος καὶ ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος ὑπερέβησαν τὰ 80.

Μεταξὺ δὲ τῶν ἀρχαίων φιλοσόφων ὁ Ξενοφίλος ἔφθασεν εἰς 106 ἔτη· ὁ Δημόναξ εἰς 110· ὁ Ἐπιμενίδης εἰς 157· ὁ Γοργίας εἰς 108, ὁ Δημόκριτος εἰς 109· ὁ Ζήνων εἰς 100· ὁ Ἰσοκράτης εἰς 98· κατὰ δὲ τοὺς νεωτέρους χρόνους ὁ Κέπλερ, ὁ Βάκων, ὁ Νεύτων, ὁ Βύλλερς, ὁ Κάντιος, ὁ Φοντενέλλος, ὁ Βολταίρος, ὁ Ἰούγγος, ὁ Χάλλερ ἀπέθανον ὅλοι οὐδονηκοντούτεις.

Γενικῶς ὀλίγοι γυναικῆς ὑπερβαίνουσι τὰ 100 ἔτη, καὶ τὸ παραδοξότατον εἶναι ὅτι εὐρίσκονται πολλὰ παραδείγματα μακροβιότητος εἰς τὰς ὑποκριτίας. Ἡ Luceia ἐφάνετο εἰς τὸ θέατρον τῆς Ρώμης καὶ 112 ἐτῶν· ἡ Γαλορὶα Καπιάλω παρευρέθη μετὰ 80 ἐτῶν παραστάσεις εἰς τοὺς θριάμβους τοῦ Πομπηίου καὶ εἰς τὴν στέψιν τοῦ Αὐγούστου· εἰς δὲ τὴν Γαλλίαν ἡ Marion de Lorme κατήντησεν 137 ἐτῶν, ὡς λέγουσι. (3.)

Περὶ θηριοτροφείων.

Ὅσοι ἀγαπῶσι τὴν ζωολογίαν, μίαν ἀναμφισβητήτως τῶν περιεργωτάτων ἐπιστημῶν τῆς φυσικῆς ἱστορίας, καθότι περιλαμβάνει καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀθρώπου τοὺς χαρακτῆρας, θελουσι, νομίζομεν, διαβάσει εὐχαρίστως τὸ ἀκόλουθον ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ἀπανθίσκαμεν ἀπὸ Ἀγγλικῆν ἐφημερίδα.

Εἶναι εἶδος βιομηχανικῆς κερδοσκοπίας σημαντικὸν εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ τινων χρόνων τὸ νὰ περιφέρωνται σπάνια ζῶα εἰς πανηγύρεις καὶ δημοσίας συνελύσεις· ἐπεὶ πολλοὶ θηριοτρόφοι ἀπέκτησαν λαμπρὰν περιουσίαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον· ἀλλὰ κανεὶς μέχρι τοῦδε δὲν εἶχε τόσα ζῶα ὅσα ὁ Κ. Wombwell· τῶντι καθ' ἕκαστον χρόνον τὸ θηριοτροφεῖον τοῦ βιομηχάνου τούτου πλουτίζεται μὲ νέα ζῶα, ὥστε ἡ ἀκολουθία τῶν ἀμαξῶν, αἱ ὁποῖαι τὰ μεταφέρουσιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, ἠμοιάζει σχεδὸν μὲ τὰ φορτώματα τῆς ἀποσκευῆς, τὰ ὁποῖα προηγούνται ἢ ἀκολουθοῦσι πολυάριθμον στράτευμα.

Ἐπεὶ δὲ ὁ Κ. Wombwell εὐρίσκεται πάντοτε εἰς ταξείδιον, μίξ τερατώδης ἀμαξία ὑπάρχει πάντοτε ἔτοιμος περιέχουσα μαγειρεῖον, σάβαν, κραμβάτια, καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειάζεται εἰς τὴν πολυάτομον αὐτοῦ οἰκογένειαν καὶ τοὺς ὄχι ὀλιγοτέρους ὀπαδοὺς τῆς.

Τὸ θηριοτροφεῖον τοῦ περὶ οὗ γίνεται λόγος Ἀγγλου περιέχει κατὰ τὸ παρὸν δέκα λέοντας, καὶ πέντε ἑλέφαντας, ὅσοι δηλ. δὲν εὐρίσκονται οὔτε εἰς αὐτὴν τὴν Γαλλίαν ὅλην· περιλαμβάνει δὲ προσέτι καὶ τόσα ἄλλα μικρότερα, ἀλλὰ ἀξιοθέατα ζῶα, ὥστε δύναται νὰ στείλῃ εἰς ὅλας τὰς ἐμπορικῆς πανηγύρεις τῆς Εὐρώπης. Καὶ ὅμως πάντοτε ὁσάκις σπάνια ζῶα ἔρχονται ἀπὸ τὰς Ἰνδίας, ὁ θηριοτρόφος τὰ ἀγοράζει μὲ τόσην προθυμίαν, οὔτως εἰπεῖν, ἀπερίσκεπτον· ὥστε παλλάκις τῶ ἔλλειψαν καὶ τὰ διάβατρα (*) ἢ παρόδια, ἐπεὶ δὴ πολλάκις τῶ συνέβη νὰ πληρώσῃ αὐθημερὸν ὡς 400 φράγκων διάβατρα.

Ἡ δὲ ὠραία μουσικὴ, τὴν ὁποῖαν ἔχει, δαπανᾷ 25,000 φράγκων κατ'

(*) Οὕτως ἠνέμασα τὸν διδόμενον φόνον εἰς τοὺς δρόμους, διὰ νὰ προχωρήσῃ τις εἰς τὰ ἔμπροσθεν. Εὐρίσκονται ἐκδιαλειμμάτων εἰς τοὺς δρόμους τῆς Ἀγγλίας χαρακώματα λεγόμενα gates πύλαι (ἢ tole bars) ὅπου αἱ ἀμαξίαι πληρόνται διωρισμένην τινὰ ποσότητα χρημάτων. Διὰ τοῦτο οἱ δρόμοι τῆς Ἀγγλίας συντηροῦνται τόσον καθαροὶ καὶ πάντοτε ἀμαξήλατοι· ὁ δὲ φόρος συνάγεται ἐνίοτε τόσον πολὺς, ὥστε δαπανᾶται τὸ περίσσευμα εἰς ἄλλας χρήσεις· τὸ δὲ διάστημα, τὸ ὁποῖον περιλαμβάνεται μεταξὺ δύο χαρακωμάτων, εἶναι τρεῖς ἢ τέσσαρες λεῦγαί.

έτος, καὶ τὰ λοιπὰ ἀναλώματα ἀναβαίνουνσι ὡς 900 καθ' ἡμέραν! ὥστε τὸ πᾶν συμπληροῦται τοῦλάχιστον εἰς 500,000 ἐτησίως. Ὁ Κ. Wombwell λέγει ὅτι ἤθελεν οἰκονομηθῆ πολὺ, ἀν δὲν ἠναγκάζετο νὰ μεταβαίῃ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν τροφήν, ἐπειδὴ ἤθελε πωλεῖ τὰ κάλλιστα μέλη τῶν προβάτων καὶ βοῶν, τὰ ὅποια σφαζεῖ διὰ νὰ θρέψῃ τόσον ζῶων λαόν· ἢ ὕαινα π. χ. νοστιμεύεται πολὺ τὴν κεφαλὴν τοῦ προβάτου κτλ.

Τὸ θηριοτροφεῖον τοῦ Κ. Wombwell ὅτε ἐστάθη ἐσχάτως εἰς τὰ περιχώρα τῆς Λόνδρας, ἐπεσκεύησαν ἐντός τεσσαρῶν ἡμερῶν ἐπέκεινα τῶν ἐξήκοντα χιλιάδων ἀνθρώποι.

Κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους ὁ Κ. Wombwell ἀπέκτησε πολλὰ νεογνά ζῶα. Δις αἱ τίγρεις κατέφαγον τὰ παιδιά των· ἀλλ' ἀφ' οὗ ἐμάκρυναν οἱ ἐπιστάται τὰ ἀρσενικὰ τίγρεις καὶ ἔβαλον εἶδος κοιτίδος, λίχνου ἢ κούνας εἰς τὰ καταγῶγια τῶν θηρίων τούτων, αἱ θηλυκαὶ ἀρχισαν νὰ τρέψωσιν ἐπιμελῶς τὰ μικρὰ των. Ἡ λέαινα μένει μὲ τὰ λεονταράκια δώδεκα ἐβδομάδας, ἡ τίγρις δεκαεῖς, καθὼς καὶ ἡ λεοπαρδαλις καὶ ὁ πάνθηρ.

Ἡ δὲ τιμὴ τῶν ἀγρίων θηρίων διαφέρει κατὰ τοὺς καιροὺς καὶ τὰς περιστάσεις· αἱ τίγρεις ἐπωλήθησαν ὡς 300 λίτρας στερλίνας εἴτε 7500 φράγκα· ἐνίοτε δὲ μόνον 100 λίτρας, καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ποσότητα πωλεῖται ὁμοίως καὶ ὁ πάνθηρ· ἡ δὲ ὕαινα ὡς 30-40, ἡ ζέβρα ἀπὸ 150 ὡς 200· τὰ δὲ σπάνια εἶδη τῶν πιθήκων δίδονται πολὺ πλέον ἀκριβὰ, καθὼς καὶ οἱ λαμάς κτλ· ἀλλ' ἡ τῶν λεόντων καὶ ἐλεφάντων τιμὴ δύσκολον νὰ προσδιορισθῇ.

Ἡ λέαινα γεννᾷ δύο μικρὰ· ἀλλὰ μία γράϊα λέαινα τοῦ Κ. Wombwell ἐγέννησε δις ἀνὰ τέσσαρα· πρῶτον δὲ παράδοξον, πάντοτε ἡ μήτηρ δύο μόνον ἐθεράπευε καὶ περιποιεῖτο, τὰ δὲ λοιπὰ παρημέλει· ὅθεν ἐδόθησαν εἰς σκύλαν, ἣτις εὐχαριστήθη νὰ τὰ ἀνατρέψῃ.

Αἱ ἀφροστίαι καὶ ἄλλα διάφορα συμβεβηκῆτα ὀλιγοστεύουσι τὸν πληθυσμὸν τῶν ζῶων τούτων· π. χ. ἐσχάτως ὠραιὸς τις στρουθὸς, ἐπειδὴ ἔχουσε τὸ ῥάμφος του εἰς τὰς κυχλίδας τῆς φωλεᾶς του, δοκιμάζων νὰ τὸ ἐκβάλῃ, ἔσπασε τὸν λαιμὸν του καὶ ἀπέθανε. Οἱ πιθήκοι ζῶσιν ὀλίγον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ σχεδὸν πάντοτε πάσχουσι, μάλιστα δὲ καταρροὴν, ἢ ὅποια φέρει βῆχα καὶ ὅλα τὰ συμπτώματα τῆς φτίσεως· δίδουσι δὲ εἰς αὐτοὺς ὡς τροφήν ἄρτον, γάλα, φύλλα θριδάκων (μαρουλλίου) καὶ κρομμύ-

δια, τὰ ὅποια κατ' ἐξοχὴν νοστιμεύονται· ὁ Κ. Wombwell λογαριάζει ὅτι ἐζημιώθη ὡς 300,000 φράγκων ἀπὸ τὸν θάνατον τοιούτων τετραπόδων καὶ πτηνῶν.

Οἱ ζέβραι δύνανται νὰ ἡμερωθῶσιν ὡς οἱ ἄγριοι ἵπποι· ἀλλὰ τὸ ἄτομον, τὸ ὅποῖον ἔχει ὁ Κ. Wombwell εἶναι τρομερὸν καὶ ἐπικινδυνότερον καὶ ἀπὸ τὰς τίγρεις, τοὺς πάνθηρας καὶ τοὺς λέοντας· ὅθεν χρειάζονται 20 ἄνθρωποι διὰ νὰ τὸ κρατήσωσιν ἀκίνητον, ὅταν ἅπαξ τοῦ ἔτους κόπτωσι τὴν ὄπλῃν του.

Ὁ Κ. Wombwell ἔχει τοὺς μεγίστους μπόας (τερατώδεις ὄφεις) ὅσοι ἐράνησαν εἰς τὴν Εὐρώπῃν· τρέφονται δὲ οὗτοι μὲ δασύποδας εἴτε κουνέλια· εἶναι δὲ ἀναγκαῖον διὰ τὴν ζωὴν των νὰ ἔχωσι πάντοτε τὴν αὐτὴν θερμοκρασίαν· ὅθεν τοὺς περιτειλίσσουσιν εἰς μάλλινα σκεπάσματα, καὶ τοὺς περικλείουσιν εἰς ἀγγεῖα γάλλικα γεμάτα ζεστοῦ ὕδατος, τοῦτο δὲ ἀλλάσσουσι πρῶτ' καὶ ἐσπέρας· ἀν δὲ ὁ καιρὸς τύχη ὑγρὸς καὶ ψυχρὸς, πολὺ συχνότερα.

Ὁ ὠραιότατος ἐλέφας τοῦ θηριοτρόφου ἔχει 10 ποδῶν ὕψος, καὶ ἐπιτηδεύεται θαυμασίως διάφορους ἐργασίας καὶ πολλὰ τεχνάσματα μὲ τὴν προβοσκίδα του, ἣτις ἀνασφύρει ἀπὸ τὴν γῆν καὶ μίαν βελόνην, σχίζει δὲ καὶ τὸν κορμὸν τῆς δρυὸς· τὸ τερατώδες τοῦτο ζῶον τρώγει ὡς 70 καὶ 80 ὀκάδας χόρτου ξηροῦ τὴν ἡμέραν, ἐκτὸς τοῦ χλωροῦ, τῶν φύλλων καὶ τῶν ριζῶν· πίνει μίαν ὑδρίαν (κουβάν) ὕδατος εἰς πᾶσαν φορὰν. Δίδουσι δὲ εἰς αὐτὸν νὰ πίνῃ καὶ ζύθον τὸν χειμῶνα.

Αὐξάνουσι δὲ οἱ ἐλέφαντες ὡς τοὺς 50 χρόνους τῆς ἡλικίας των· ὁ δὲ ἐλέφας, περὶ τοῦ ὁποίου εἴπαμεν, ἀγρέθη διαρκούντος τοῦ πολέμου τῶν Ἀγγλων κατὰ τῶν Βιρμάνων εἰς τὰς ἀνατολικὰς Ἰνδίας· κατήντησε δὲ ἡ τιμὴ του εἰς 25,000 φράγκα. (2.)

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΙΑ.

Τὸ Οὐεσσοῦϊον (ἄρος τῆς Νεαπόλεως.)

Πλήθος περιέργων ἀνθρώπων συνῆλθον πανταχόθεν εἰς τὴν Νεάπολιν κατὰ τὸ 183... ἔτος, διὰ νὰ παρευρεθῶσιν εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς θέαμα τῆς ἐκρήξεως τοῦ Οὐεσσοῦϊου, τὴν ὁποίαν διάφορα γνωστὰ σημεῖα προεμήνυσαν· τὸ φαινόμενον δὲ τοῦτο συνέβη κατὰ τὸν Ἰούλιον καὶ τὸν Αὐγουστον μῆνα· ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη ἐκρηξις δὲν ἦτο πολλοῦ λόγου ἀξία, ἐξ ἐναντίας· δὲ ἡ δευτέρα ὑπῆρξε βιαιοτάτη ἐνταυτῇ καὶ ὠραία.

Κατ' ἀρχάς ὁ νέος κωνοειδής κρατῆρ (*) ἀφανίσθη ἀπὸ τὸν παχὺν καὶ μελανὸν καπνὸν· ἔπειτα δὲ μετὰ τρεῖς ὥρας συνέβη σεισμοὺς καὶ καθ' ὅλην τὴν ἀκόλουθον νύκτα ἐξέπιπτον το ἀναμμένη ἄμμος, πέτραι καὶ σκωρίαί. Τότε ἡ λάθα (πίρινος ὕλη) ἐξήχθη ἀπὸ δύο στόμια καὶ διέτρεξεν 6 ὡς 7 πόδας κατὰ λεπτύν.

Μετὰ δὲ ταῦτα δύο νέα στόμια ἀνοίχθησαν, καὶ τοῦτο προσεληνύθη ἀπὸ βιασιότητας βροντῶν· στύλος ὑψηλότετος πυκνοτάτου καπνοῦ ὑψώθη εἰς τὸν αέρα, καὶ ἡ λάθα διηρημένη εἰς πολλοὺς βύακας ἐρύθη ὡς χειμάρφρος καὶ ἐξάπλωθη εἰς ἀπειρον ἔκτασιν γῆς, κατέκαυσε πολλὰ χιμῆρια, καὶ ἐσκέπασεν ἀπὸ σποδῶν (στάκτην) ὅλα τὰ περιχώρα· ὁ πρῶτος βύαξ εἶχεν ὡς 1|3 λέγγυς πλάτος, καὶ 15 ποδῶν τοῦλάχιστον βάθος, προχώρησε δὲ ὡς μίαν λεύγαν μακρῶν.

Πρὶν εἶτι προσβληθῶσιν ἀπὸ τὴν λάθαν, τὰ δένδρα ἐξηραίνοντο, τὰ φύλλα ἔτριζον, καὶ τὰ κλωνάρια ἐκαίνοντο με λευκὴν φλόγα, ἐνῶ ὁ κορμὸς μύλις μετεβάλλετο εἰς σποδὸν περὶ τὰ μέσα.

Ἐντούτοις δὲ ἡ θάλασσα ἦτο εἰς φρικτὴν κίνησιν, καὶ ὅμως ὁ ἀἴρ δὲν ἐφάνετο διόλου τεταραχμένος! Εἰς πολλὰς δὲ νύκτας κατὰ συνέσειαν ὑψοῦτο ἀπὸ τὸ Οὐέσποῦδον ὄρος γιγαντιαία, οὕτως εἰπεῖν, πύκνη, τῆς ὁποίας αἱ μὲν ῥίγαι ὠκυράζον με κοράλλιον, τὸ δὲ στέλεχος εἶχε χροῖμα ὀρειχάλκου (μπρούτζου) τὸ δὲ ὑπόλοιπον τοῦ δένδρου διέλαμπεν ὡς ἄργυρος φωτιζόμενον ἀπὸ τὴν ὑπερκειμένην σελήνην. Βύακες δὲ πυρὸς ἔτρεγον τριγύρω τῆς θέσεως τοῦ κολοσσικοῦ τούτου δένδρου καὶ κῦζανον τὴν καλλονὴν τοῦ προκειμένου ζωγραφικοῦ θεάματος.

Ἀναβαίνει δὲ ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν κρατῆρα τοῦ πυριπνάου τούτου ὄρους ἀπὸ δρόμον ὀλίγον ἀνωφερῆ, διερχόμενος ἀγρούς καλλιεργημένους καὶ ὠραίους ἀμπελώνας, τοῦ ὁποίου διεπέρασε κατὰ διαφόρους καιροὺς ἡ λάθα, ὅθεν φαίνονται τὰ ἴχνη τῆς μελανά, τραχέα καὶ ἄκαρπα· ἀφ' οὗ δὲ τις ὑψώθη μέχρι τινὸς εὐρίσκει οἰκίαν κατοικοῦμένην ἀπὸ τρεῖς ἔρημίτας, οἱ ὁποῖοι προσφέρουσιν εἰς τοὺς ὁδοιπόρους λιτὸν δεῖπνον. Ἐκεῖ δὲ φαίνονται πυκνόφυλλοι τρεῖς πετέλαι, τὰ τελευταία δένδρα, τὰ ὁποῖα ἀπάντᾳ ὁ ἄνθρωπος. Ἰψηλότερον δὲ ὁ δρόμος γίνεται πολὺ πλέον ἀνάντης εἶτε κάθετος, καὶ πανταχόθεν φαίνεται κατεστρωμένος ἀπὸ παγωμένην λάθαν. Οἱ δὲ ὄνοι, οἱ ὁποῖοι χορησιμεύουσιν εἰς τὴν ἀνάβασιν, ἀποφεύγουσι με

(*) Τὸ στόμιον ἢ ἀνοίγμα τοῦ ἔρειου, ὅθεν ἐξέρχονται φλόγαι καὶ καπνοί, καὶ ῥευστὴ καίωσα ὕλη λέγεται κρατῆρ.

πολλὴν προσοχὴν καὶ ἐπιτηδεύματα τοῦ ὀλισθηροῦς τόπου, ὅπου δὲ εὐρίσκουσι δυσανάβαστον μέρος ὑπὲρ τὸ σύνθησι πάσουςι διπλῶς, καθότι ἐκτὸς τοῦ ἀνάβαστου, τὸν ὁποῖον φέρουσιν εἰς τὴν βῆσιν, σύρουσι καὶ τοὺς ὀνηλάτας (τοὺς ὀδηγοὺς) οἱ ὁποῖοι κρατῶνται ἀπὸ τὴν εὐράν των.

Ὁ δὲ κῶνος, τοῦ ὁποῖου ἡ θάλας σύγκαιται ἀπὸ σποδῶν, ἡ μᾶλλον ἄμμον καυμένην σχηματίζει γωνίαν τοιαύτην, ὥστε μόλις με χεῖρας καὶ ποδῶς βοηθούμενος ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἀναβῆ· μετὰ δὲ μιᾶς ὥρας δρόμον αἰσθάνεται ζεστὸν τὸ ἔδαφος, τὸ ὁποῖον πατεῖ, ἀπὸ καυμάτων εἰς ἐκπηδῶσιν ἀπὸ διαφόρους σχισμάς. τὰ χεῖλη καὶ τὰ πλευρὰ τῶν ὁποῖων φαίνονται σκεπασμένα με θειάκρον· ὅταν δὲ πλησιάζη τις τὸ αὐτίον ἀκούει ἴχνη ὡς κόχλασμα βιάζοντος ὕδατος, καὶ ἂν βθίση χαρτίον ἢ ξύλον ἀνάπτουσι περὶ αὐτῶν· ὀλίγον δὲ ἀνωτέρω εἰρίσκει αὐτὸν τὸν κρατῆρα.

Τὸ σῆμιον τοῦτο ἔχει σχῆμα γωνείου καὶ βάθος τετρακοσίων ὡς πεντακοσίων ποδῶν, τὰ δὲ πλάγια αὐτοῦ μέρη ὑπάρχουσι σκεπασμένα ἀπὸ τραχεῖαν ἄμμον, ἐν ᾧ ὁ πυθμὴν (ὁ πάτος) φαίνεται ποτὲ μὲν στερεός, ποτὲ δὲ ὡς κῆμινο, ὅθεν ἐκβαίνουσιν ἐκ διαλειμμάτων φλόγαι καὶ ἀστραπαὶ μεταξύ τῶν νεφῶν.

Ἡ περιμετρος τοῦ κρατῆρος ἔχει ἡμίσειαν λεύγαν. Ἐκεῖθεν ὁ ἄνθρωπος βλέπει τὴν θάλασσαν καὶ μέγα μέρος τοῦ βασιλείου τῆς Νεαπόλεως μεταξύ δὲ τῶν ἄλλων παρατηρεῖ πόλεις καὶ χωρία κτισμένα εἰς τὰ ἐρείπια παλαιῶν ἄλλων πολισμάτων, τὰ ὁποῖα ἐτάφησαν εἰς τοὺς βύακας τῆς λάθαι, ὥστε δὲν δύναται νὰ μὴ τρομάξῃ ὅταν εἰς μίαν μόνην στιγμὴν διαλογισθῇ τὴν ἀμφίβολον τύχην τῶν νεωτέρων τούτων κτισμάτων· ἀλλὰ πολλὰ σημεῖα προμηνύουσι τὴν ἐκσῆζιν, ἡ γῆ σείεται, κωφοὶ ἤχου ἀκούονται, τὰ φρέατα ξηραίνονται, καὶ τὰ ζῶα φαίνονται κατάπληκτα, ὥστε ὁ Νεαπολίτης ἀρκεῖται νὰ θάλῃ φύλακας τὴν νύκτα διὰ νὰ ἐπαγορυνῶσιν εἰς τὰ κινήματα τοῦ ἐπίβουλου τούτου καὶ φοβεροῦ ἐχθροῦ καὶ αὐτὸς κοιμάται ἡσυχῶς· ὅθεν αἱ πλέον ἐκτεθειμένα εἰς τὸν κίνδυνον οἰκίαι τιμῶνται σχεδὸν καθὼς καὶ αἱ ἄλλαι.

Ἐλκύει δὲ τοὺς κατοίκους εἰς τὸν τόπον τούτον ἡ ὑπερβολικὴ αὐτοῦ εὐφορία· ἐπειδὴ συνάγουσι τρεῖς καρποὺς εἰς ἓν ἔτος. τὰ ὑπωρικά εἶναι νοστιμότατα, καὶ τὰ ἀμπέλια φέρουσι τὸν περίφημον ἐκείνου οἶνον λεγόμενον δάκρυον Χριστοῦ· διαίρεται δὲ ἡ γῆ εἰς μικρὰ χωράφια τριῶν τεσσάρων στρεμμάτων, τὰ ὁποῖα καλλιεργοῦνται με ἐπιμέλειαν· ἀλλὰ καὶ ἡ λάθα αὐτὴ πλουτίζει τοὺς κατοίκους τοῦ ὄρους, ἐπειδὴ χρησιμεύει εἰς τὸ κτίσμα τῶν τοίχων καὶ τῶν δρόμων τὸ στρώσιμον. (2.)

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Περὶ πτωχῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ἡ πτωχεῖα εἰς τὸν τόπον τούτον κατήντησε πληγὴ ἀνίατος καὶ ζύμη παντοτεινῆ πολιτικῶν διαφορῶν καὶ ἐπαναστάσεων· εἶναι δὲ θλιβερώτερα μὲν πρὸς τοὺς πάσχοντας αὐτὴν, οἰκτρατέρα δὲ πρὸς τοὺς θεατάς παρὸ εἰς ὅλην τὴν λοιπὴν Εὐρώπην. Ἐπειδὴ τὸ ἔλεος γινόμενον κατὰ μεθδικόν τινα τρόπον βραδέως καταντᾷ ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἧς τὸ διανέμει εἰς ἐκείνην, ἧς ἐκτείνεται διὰ τὴν λάβην. Εἰς πολλὰς δὲ ἐνορίας ἡ φιλανθρωπικὴ αὕτη βοήθεια γίνεται ἀβελήτου καὶ βδελυρῆς κερδοσκοπίας ἀντικείμενον· διότι μὲ ἀδρότερον μισθὸν παρὰ τὴν ἀναγκαίαν εἰς τοὺς πτωχοὺς ποσότητα ἐργολάβος τις ἀναδέχεται ἂν ὄχι τὴν θεραπείαν τὰς χρεῖας τῶν, τὴν καταπάσῃ τοῦλάχιστον τοὺς γογγυσμούς των· τούτο δὲ συμβαίνει σχεδὸν πάντοτε· ἐπειδὴ κατ' ἄλλο, τρόπον ἀντὶ τὴν εὐρωσιν εὐσπλαγχνίαν εἰς αὐτοὺς, κινδυνεύουσιν οἱ δυστυχεῖς τὴν περιπέσωσιν εἰς ἀσπληρότητα, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν μόλις δύναται τὴν διασώσῃ καὶ ἡ μεσολάβησις αὐτῆς τις ἀρχῆς.

Ὅπου δὲ ἡ ἐλεημοσύνη διανέμεται κατ' ἄλλον τρόπον, ὀλιγοστεύει σχεδὸν καὶ διαρπάζεται ἀθαιρέτως· παντοῦ ὅμως χρησιμεύει ὁμοίως ὡς τροφή τῆς ὀκνηρίας· ἐπειδὴ δὲν γίνεται διάκρισις μεταξὺ ἀσθενῶν τῶν ἀσθενῶν, καθὼς αἱ γῆραι ἢ τὰ παιδιά, καὶ ἄλλων δυναμένων τὴν πορίζονται μὲ τὰς χεῖρας των τὰ πρὸς ζωάρκειαν. Συγκρίσις μάλιστα ὁ ὑγιὲς τεχνίτης δὲν ἐντρέπεται τὴν καταγράψῃ εἰς τῶν πτωχῶν τὸν κατάλογον αὐτὸν τὸν γηραιὸν πατέρα του, τὸν ὁποῖον ἐδύνατο εὐκόλως τὴν θρέψῃ.

Καὶ εἰς μὲν τὴν Γαλλίαν ἐν μόνον φράγχον κατ' ἄνθρωπον μεταξὺ τῶν εὐπόρων ἤθελεν ἴσως ἐξαρκίσει εἰς παρηγορίαν τῶν πτωχῶν· ἀλλ' εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ συνεισφορὰ αὕτη καταντᾷ εἰς δώδεκα φράγχα· καὶ ὅμως οἱ πτωχοὶ εἶναι αὐτοῦ δυστυχέστεροι παρὸ ἐκεῖ· ὅθεν περιφέρονται εἰς τοὺς δρόμους μὲ μεταξωτὰ ῥάκη, καὶ τὸ ἐσχισμένον ἢ τρυπημένον Ἰνδικὸν σάλιον ἀφίνει γυμνὰ τὰ μέρη ἐκεῖνα τοῦ σώματος, τὰ ὁποῖα ἦτο προσωρισμένον τὴν σκεπάσει· ἡ δὲ λευκοῦκτις εἴτε κακομύγουνα, τὴν ὁποῖαν ἐμελλε τὴν φορῆσθαι πολυτελῆς χαρίεσσα κυρία σύρεται κατὰ γῆς κρεμαμένη ἀπὸ τοὺς ὤμους ἀνυποδήτου γυναικὸς, ἡ ὁποία κρατεῖ μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς δυστυχῆς βρέφος, ἐν ᾧ μὲ τὴν ἀριστερὰν φαίνεται προσφέρουσα εἰς τὸν διαβάτην δεμάτιον ἐμπυρευμάτων πρὸς ἀνταμοιβὴν τοῦ ἐλέους του.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑπεκρεῖται ἡ δυστυχία τὴν ποινὴν τοῦ νόμου ἀπαγορεύοντος σχεδὸν τὴν ἐπαίτειαν (ζητείαν), ἐπειδὴ λαμβάνει ἐμπορικὸν σχῆμα.

Ἡ ἀντιπαράθεσις δὲ αὕτη ἐνδονμάτων λαμπρῶν ἀρμοδίων εἰς πλουσίας, καὶ ἐπαγγέλματος, τὸ ὅποσον δεικνύει τὸν ἐσχιστὸν βαθμὸν τοῦ ἐξουτελισμοῦ καὶ τῆς ταλαιπωρίας, διεγείρει θλιβερώτατα· ἰδέας εἰς τὸν εὐαίσθητον καὶ σκεπτικὸν ἄνθρωπον.

Ὅτε ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσσίας Ἀλέξανδρος ὑπέγε κατὰ πρῶτον εἰς τὴν λαμπρὰν τῆς Ἀγγλίας καθέδραν, δὲν ἐδύνατο τὴν συμβιβᾶσθαι καθ' ἑαυτὸν ὅσα ἤκουσε μὲ ὅτι ἐβλεπεν, ἐπειδὴ τούτο δὲν συνέβη τὴν ἀπαντήσῃ ῥακενδύτους ἀνθρώπους· ὅθεν ἠρώτα ἐκστατικῶς, ποῦ ἦσαν οἱ φημιζόμενοι πτωχοὶ τῆς Ἀγγλίας; Ἀλλ' ἔμαθε μὲ πολὺ πλείστορον θαυμασμὸν, ὅτι οἱ πτωχοὶ αὐτοὶ ἐφόρουν μεταξωτὰ περιπόδια καὶ μεταξὺ αὐτῶν ἦσαν τινε, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶχον τὸν ἐπιούσιον τῆς ἡμέρας ἄρτον, οὔτε ποῦ τὴν κλίνωσιν ἐργασίας τῆς νυκτὸς τὴν δυστυχεῖν κεφαλὴν των!

Ἡ δυστυχία δὲ αὕτη αὐξάνει καὶ διὰ τὴν μεγάλην τιμὴν τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα εἰς ἄλλοις τότους σπανίως στεροῦνται οἱ ἐνδεδέσται ἀνθρώποι. ἐπειδὴ ὁ πτωχὸς τῆς Ἀγγλίας δὲν δύναται τὴν ἀγοράσῃ κρέας, ζῆτον καὶ ἀνθρακας. Θέλει δὲ εἶναι εὐτυχὴς ἂν μὲ τὸν μισθὸν τῆς ἐργασίας του, καὶ μὲ τὸ ἔλεος, τὸ ὁποῖον ἀναπληροῖ τὴν ὀλιγότητα τοῦ μισθοῦ τούτου, εὐκολονήσῃ τὴν ἀγοράσῃ ἄρτον δι' ἑαυτὸν, καὶ γὰρ ὠμηλα διὰ τὰ τέκνα του! κατοικίαν δὲ ὀπισθοῦν ἀναπαυτικὴν ὑπὲρ τῶν ἀθλιῶν τούτων ἀνθρώπων δὲν εὐρίσκει οὔτε μεταξὺ τῶν χωρικῶν, οὔτε ἐν μέσῳ τῶν πτωχῶν, ὅπου ἄσχετοι διόλου καὶ ἀγνώριστοι οἰκογένειαι συνέχονται πλάκας εἰς τὰ ὑπόγεια καὶ τοὺς ἀχυρῶνας διὰ τὴν χύσῃ κοινὰ δάκρυα, τὴν καταρασθῶσιν ὁμοθυμαδὸν τὰς εὐδαιμονιστρίας τῶν ἀνθρώπων τάξεις, ἡ καὶ τὴν συνομώσωσιν ἴσως ἐναντίον των.

Ἐνίοτε ἡ ὑπερβολὴ τῶν κακῶν βιάζει τὴν οἰκογένειαν τὴν καταφύγῃ εἰς ἄλλην ἐνορίαν διὰ τὴν ἀζητήση πόρους βιομηχανίας καὶ συντηρήσεως, τοὺς ὁποῖους ἀρνείται εἰς αὐτὴν ἡ ἐνορία, ὅπου κατοικεῖ· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖθεν ἀποβάλλεται μὲ ἀπειλᾶς. Ἀναγκάζεται ἄρα τὴν ἐπανεῖθῃ ὅθεν ἀνεχώρησε, τὴν κυλίσει ἐκείνου τὸν αὐτὸν τοῦ Σισύρου λίθον, τὴν ὑπερέβη τὰ αὐτὰ δεινὰ ὥστε ἡ λεγομένη ἐλευθέρη καὶ πλουσία Ἀγγλίας τοῦ 10^{ου} αἰῶνος, ἔχει καθὼς ἡ φεουδικὴ καὶ δυστυχὴς Ἀγγλία τοῦ μεσαιῶνος τὰ ἀνδράποδά τῆς, τὰ ὁποῖα προσκολλᾷ ἀναποσπίστως εἰς τὴν γῆν, ὅπου ἐγεννήθησαν, μὴ δίδουσα εἰς αὐτὰ οὔτε ἀμυδρὰν ἐλπίδα ἀπελευθερώσεως!

Ὁ εἰσπραττόμενος εἰς γῆν Ἀγγλίαν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν φόρος υπερβαίνει τὴν ὑπέρομετρον ποσότητα δικασίων ἑκατομμυρίων φράγκων! καὶ ἐπειδὴ ἐπιβάλλεται εἰς τοὺς ἰδιοκτητὰς, γίνεται εἰς αὐτοὺς δυσβάστακτον βᾶρος· καὶ ὅμως ἡ Κυβέρνησις δὲν φροντίζει ἢ μᾶλλον ἀδιαφορεῖ πλέον νὰ ἀνακουρίσῃ τὴν τάξιν ταύτην τῶν κατοίκων διευθύνουσα κανονικώτερα τὴν χρῆσιν καὶ τὴν διανομὴν τῆς χρηματικῆς βοήθειας.

Ἴσως δὲ νομίσῃ τις ὅτι αὐτὴ ἐμποδίζει ἀπολύτως τοὐλάχιστον τὴν ἐπαιτεϊάν, ἀλλ' ἀπατάται· ἐπειδὴ ἡ ἐπαιτεία δὲν φαίνεται μὲν, καθὼς εἰς τοὺς ἄλλους τῆς Εὐρώπης τόπους, ἀλλ' ὑπάρχει πανοῦ, καὶ καθ' ὅλας τὰς ἡλικίας· ἔθεν εἰς τοὺς δημοσίους δρόμους καὶ τὰ χωρία, καθὼς καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς τοῦ Λονδίνου ἀπαντᾷ τις ἀρτίους, πολλὰκις ἀνθρώπους σπουδάζοντας νὰ κινήσωσι τὸν οἶκτον τοῦ κοινῶ μετὴν τὴν βέαν τῆς πενίας ἢ τῶν παθῶν, τὰ ὅποια προσποιῶνται, μετὴν μοχότονον ψαλμοφθίαν, ἢ μετὴν φροντίδα τοῦ νὰ καθαρῶσι τὰ μεσοδιαστήματα τῶν πεζοδρομίων.

Οἱ δὲ πτωχοὶ τῶν Ἀγγλῶν ἐνασχολοῦνται μάλιστα εἰς τὴν ἐπισκευὴν τῶν δρόμων. Πόσον ἤθελε βελτιωθῆ ἡ τύχη των ἂν ἡ Κυβέρνησις κούνατο νὰ τοῖς παραχωρήσῃ μικρὸν τεμάχιον τῆς γῆσου γῆς, τὴν ὁποίαν ἔχουσιν ἄχρηστον αἰ ἐνορίαι!

Πόση πραγματικὴ διαφορὰ μεταξὺ τοῦ λαοῦ τῆς υπερηράνου Ἀγγλίας, καὶ τῆς ταπεινῆς Ἑλλάδος, ἂν ἐξαιρεθῶσι τὰ μεγάλα καὶ φοβερὰ ὀνόματα τοῦ πλούτου, τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, τὰ ὅποια ὅλα συνεργάζονται διὰ νὰ καταστήσωσιν εὐτυχεῖς ὀλίγους τινας ἀριστοκράτας πνιγομένους εἰς τὸν Πακτωλὸν τοῦ χρυσοῦ καὶ ἐξυβρίζοντας ἐνίοτε διὰ τὴν υπερβολὴν τῆς εὐδαιμονίας (*).

(3.)

(*) Εὐρίσκονται τῶντι εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἄνθρωποι ἔχοντες 20, 30, 40, 50, 60 κτλ. χιλιάδας δραχμῶν ἡμερησίῃν εἰσόδῃμα.